

Apel către tovarășii de stânga

A apărut recent un volum colectiv care adună, sub formă de eseu, mai multe perspective de stânga scrise de autori și autoare cu poziții mai moderate sau mai radicale. Inițial contribuitorii erau în marea majoritate bărbați, însă în urma observațiilor primite au fost contactate și câteva autoare, dintre care o parte suntem inițiatoarele acestui text. Abordarea nu a fost cea mai inspirată, invitația fiind mai degrabă motivată de „problema de subreprezentare pe partea feminină”. Venind dintr-o îndelungată istorie de ignorare și nerecunoaștere sau dezinteres pentru munca feministă, unele dintre noi am dat curs invitației, considerând-o un efort de deconstruire a dinamicilor patriarhale care domină mediul intelectual, cultural și artistic local, și, din păcate, și pe cel de stânga.

Cu dezamăgire și tristețe ni s-a confirmat însă, încă o dată, că și atunci când vedem bunăvoință și oarece deschidere, ca în cazul de față, ele rămân mai degrabă la un nivel superficial. La publicarea volumului, una dintre autoare a fost „uitată”, gest explicat public drept „neatenție” și „greșeală personală”. Deși textul tovarășei noastre — ironic, unul despre discriminare — a fost trimis la timp, și deși cu doar o lună înaintea publicării autoarea a primit reconfirmarea publicării, textul nu a mai fost inclus în volum. Ca măsură reparatorie, el a fost publicat în altă parte, dar fără o asumare publică politică a dimensiunii patriarhale care a afectat procesul de realizare a volumului și care domină în continuare relațiile dintre ceea ce ne-am dori a fi aliate și aliați pentru o cauză comună.

Ceea ce pentru unii dintre tovarășii de stânga este o simplă notă de subsol despre o „eroare personală”, pentru multe dintre noi este încă una dintr-o prea lungă serie de invalidări și invizibilizări. Nu doar ca femeii, ci ca persoane queer, rome, din alte clase și cu un statut neprivilegiat — producția de discurs pe care o facem este în mod sistematic nerecunoscută și delegitimată. Aceste conversații s-au tot repetat în ultimii 10-15 ani, însoțite de multă muncă emoțională, intelectuală și educativă pe care atâtea dintre noi o depunem constant pentru a arăta și explica modul în care producerea de cunoaștere în spațiul românesc este dominată de dinamici patriarhale și de putere inegală. În pofida acestor eforturi semnificative, ne confruntăm cu probleme similare, fiind mult prea puțin progres înspre conștientizarea, asumarea și munca de chestionare și demantelare a acestor dinamici. Din acest motiv, acest apel colectiv nu este doar despre situația descrisă la începutul lui. Nu este o critică individuală la adresa unei singure persoane, sau doar o reacție la un act individual de excludere. Nu punem la îndoială faptul că „greșeala” editorială a fost una neintenționată. Ci, mai degrabă, privim situația de față drept un simptom al unor mecanisme sociale mai ample, cu care ne confruntăm multx dintre noi în munca noastră.

Cu toate că de mulți ani noi producem cunoaștere politică sau activistă și contribuim la lupta comună, suntem în continuare excluse, marginalizate, invizibilizate, uitate, puse la treabă gratis și fără recunoaștere, pentru statutul și carierele bărbaților. Acest proces continuu de invizibilizare și excludere traduce în cele din urmă, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, un act de confiscare a muncii noastre, care servește la întreținerea condițiilor de existență patriarhală a câmpului de cunoaștere și la validarea monopolului unei episteme de aceeași natură.

Munca de teren, activistă, munca emoțională, politică, la fel ca munca artistică, editorială și intelectuală pe care o producem noi, toate articulate discursiv — o muncă ce iese din tiparele capitaliste, occidentale și patriarhale privind producerea de cunoaștere, pentru unele zone din stânga românească nu trece drept cunoaștere, pentru că nu urmează anumite standarde. Și atunci, nici autoarele acestor munci nu sunt recunoscute ca producătoare de cunoaștere, decât, în cel mai bun caz, din dorința de reprezentativitate formală, cu alte cuvinte, din principiul parității, să avem și femei sau persoane non-binare pe lângă bărbați. Însă o asemenea abordare este foarte departe de ceea ce ne dorim: întovărășire feministă concretă, aplicată. Această lipsă reprezintă nu doar o pierdere, ci și o fractură pentru întreaga stângă locală.

Ce vrem

Noi facem dintotdeauna muncă de teren și o vom face în continuare. Facem dintotdeauna muncă activistă și acțiune directă. Facem dintotdeauna muncă politică și producem dintotdeauna cunoaștere. Și vom face munca asta mereu. Dilema pe care o avem este: putem conta pe o tovarășie care recunoaște existența dinamicii patriarhale în producerea de discurs și cunoaștere politică? Și ne putem baza pe această tovarășie pentru a munci activ spre demontarea acestei dinamici?

Suntem sătule de marginalizare, de nerecunoaștere, de invizibilizare și de nedreptate. Ne dorim o cultură de stânga bazată pe respect reciproc, unde toate aceste forme de cunoaștere sunt apreciate, în care ne susținem reciproc munca, în care schimburile de cunoaștere sunt mai deschise și mai accesibile. În care curiozitatea și luptele comune anticapitaliste ne aduc mai aproape, în care împreună avem energie și pentru persoane și grupuri noi, pentru învățare colectivă.

Nu ne așteptăm la felicitări sau aplauze, ci la o deschidere spre o participare împreună la toate aceste forme de cunoaștere și la acțiuni pe care mulți le susținem la nivel teoretic sau în privat. Tovarășii noștri de stânga sunt recunoscuți drept filosofi, sociologi, intelectuali sau politologi iar noi, chiar dacă suntem și putem fi toate acestea, cultivăm discursuri și practici care critică și se rup de canoanele producerii de cunoaștere politică. Producem cunoaștere care chestionează și chiar destabilizează acea cunoaștere produsă de pe pozițiile privilegiate și conform normelor. Ne așteptăm de la voi să vă puneți la muncă aparatul critic sofisticat pentru a chestiona procesele de producere și recunoaștere a cunoașterii, relațiile de putere capitaliste și mecanismele patriarhale ce reproduc privilegiul vostru și marginalizarea noastră.

Așteptăm de la tovarășii noștri de stânga care reproduc, conștient sau inconștient, dinamica patriarhale să facă, în sfârșit, pași concreți în adresarea lor. Vrem să știți care sunt lucrurile de bază de care e nevoie ca fracturile dintre noi să se repare: să vă asumați public dimensiunea politică a gesturilor voastre, nu doar în conversații private, comode și neasumate, departe de văzul altor tovarăși. Să vă asumați public angajamentul pentru a confrunța aceste dinamici, în voi și la alți tovarăși. Ne așteptăm să ne cunoașteți munca și să tratați faptul că acum nu o cunoașteți ca pe o responsabilitate și nu un neajuns personal. Ne așteptăm să renunțați la justificările facile și nefondate că „femeile nu scriu” sau că „nu cunoașteți personal la fel de multe autoare precum autori” — așa cum ni se spune constant și în discursul de dreapta. Scriem, în ciuda faptului că avem resurse limitate, că facem munci de reproducere și de îngrijire în paralel, că sistemul academic și de media dominant capitalist încearcă mereu să ne blocheze. Ne așteptăm de la voi, tovarășii noștri de stânga, să chestionați constant cine e inclus și cine e exclus dintr-o antologie, cine câștigă capital financiar sau cultural dintr-un proiect, a cui carieră, CV sau statut sunt îmbunătățite prin munca noastră (sau excluderea ei).

Și pentru că ne întrebați uneori ce puteți voi să faceți, și pentru că nu știți, vi se pare confuz sau neclar, lăsăm aici în scris câteva sugestii cu ce am vedea noi ca pași concreți:

- Curiozitate pentru munca noastră, munca tovarășilor queer, rome, femei cis și trans, cu dizabilități, adică citând-o, cumpărând-o, promovând-o (cu prioritate).
- Reflectare mai profundă privind rolul nostru în producerea de cunoaștere antipatriarhală, anticapitalistă și antirasistă și un efort de a recunoaște, sancționa și repara, inclusiv public, derapajele proprii și ale tovarășilor.
- Conștientizarea poziției, a privilegiilor și a resurselor, și folosirea lor în sprijinul micșorării decalajelor de putere, de acces la resurse (inclusiv vizibilitate a mesajelor și muncii noastre).
- Recunoașterea muncii noastre prin pași intenționați spre noi, adică prin propuneri de colaborare, dezbateri, schimb de cunoaștere sau contribuții în antologii sau proiecte, și nu exclusiv din calcule de reprezentativitate.
- Recunoașterea abilităților, competenței și cunoștințelor noastre indiferent de cadrul lingvistic, vizual și narativ utilizat, în special atunci când modul în care ne exprimăm se dezice, conștient sau nu, de tiparele discursive dominante.
- Implicarea în deconstruirea canonului literar, estetic și politic normativ, care de-a lungul istoriei a favorizat cunoașterea produsă de subiectele majoritare, chiar și în mișcările de stânga. În Europa de Est cu toți și toate aparținem populațiilor subalterne, iar o luptă emancipatoare și liberatoare față de imperialismul occidental, prezent și în producerea cunoașterii la nivel global, nu poate să fie dusă fără feminism și antirasism.

- Asumarea solidarității în situații ca aceasta: mai mult decât „greșeli”, „vinovăție” sau „scuze”, solidaritatea este un angajament activ și vizibil către asumarea responsabilității și luptei comune.

Până nu se va întâmpla asta, istoria se va tot repeta și patriarhatul își va consolida locul său confortabil. Iar tovarășii ne vor cere în continuare explicații, muncă și educație, doar pentru a le uita atunci când vine momentul să le pună în practică.

Ne dorim solidaritate în și între mișcările noastre de stânga. Unde solidaritatea începe de la asumarea politică a relațiilor de putere (patriarhale, culturale sau de clasă) și a rolului fiecăruia/fiecăreia în menținerea dinamicilor de putere. Solidaritate din partea voastră, a tovarășilor noștri de stânga, înseamnă un angajament de luptă împotriva acestor dinamici, mai ales atunci când vă sunt afectate privilegiile și statutul. Solidaritatea înseamnă, deci, nu doar recunoaștere ci și redistribuire, înseamnă a avea la baza producerii de cunoaștere principiile feministe și anti-rasiste – nu la margine.

Biblioteca Anarhistă

Apel către tovarășii de stânga
2021

Preluat la 13.01.2023 de la <https://pagini-libere.ro/>

ro.theanarchistlibrary.org